

адресату. Кроме того, призыв подразумевает побуждение совершить какое-то конкретное действие, например: *Ändert die Zukunft!*, а лозунг — присоединиться к выраженной в нем (в лозунге) позиции, например: *Freiheit! Gleichheit! Brüderlichkeit!*

Большой интерес в исследовании вербальных средств митингового дискурса представляют слова с ценностной семантикой, которые также называются "ключевые слова эпохи" (Шейгал Е. И. Семиотика политического дискурса, 2004), слова — лозунги (Диденко М. А. Политическое выступление как тип текста, 2001, с. 119), или «флаговые слова» (нем. *Fahnenwörter*) (Hermanns F. Schlüssel-, Schlag-, und Fahnenwörter: zu Begrifflichkeit und Theorie der lexikalischen politischen Semantik, 1994). В митинговом дискурсе такие слова имеют высокую эмоциональную окрашенность и выполняют роль семантического центра высказывания. В немецком политическом дискурсе, и в частности в митинговом, ключевыми словами являются, например: *Deutschland, Land, Volk, Einheit, Freiheit, Zukunft, Vernunft, Sicherheit, Stabilität, Entwicklung, Wachstum*.

Таким образом, персуазивность митингового дискурса состоит в особой системе адресантно-адресатных отношений, которая характеризуется наличием коллективного адресанта, состоящего из оратора и митингующей толпы, и непрямого неприсутствующего адресата; в особой речеактовой специфике и использовании определенных лексико-синтаксических средств, таких как, призывы, лозунги, лексика с ценностной семантикой и т.п.

КОВАЛЕНКО Н. О.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри германських та романських мов

ГРАМАТИЧНІ ТРУДНОЩІ ПЕРЕКЛАДУ НІМЕЦЬКОМОВНИХ ТЕКСТІВ У ГАЛУЗІ ЮРИСПРУДЕНЦІЇ

Переклад — це засіб забезпечити можливість спілкування (комунікації) між людьми, що говорять на різних мовах. Тому для перекладу особливе значення мають дані комунікативної лінгвістики про особливості процесу мовної комунікації, специфіку прямих і непрямих мовних актів, про співвідношення вираженого сенсу, що мається на увазі у висловлюванні і тексті, впливі контексту і ситуації спілкування на розуміння тексту, інших чинниках, що визначають комунікативну поведінку людини (Паршин А. Теория и практика перевода. — М.: Русский язык, 2008. — с. 5).

Однією з проблем, що потребують детального вивчення при перекладі, залишається проблема вибору адекватного відповідника в процесі перекладу юридичних текстів з однієї мови на іншу. Вибір прийняттого варіанта перекладу визначається наявністю або відсутністю еквівалента в мові перекладу. Якщо такий існує, то процедура полягає в його звичайній підстановці, проте за його відсутності — у ретельному підборі одного з варіантних відповідників з урахуванням низки лінгвістичних і екстралінгвістичних факторів.

Для досягнення максимально адекватного перекладу кожен перекладач має використовувати перекладацькі трансформації. Комісаров В. Н. виділяє три основні групи перекладацьких трансформацій: лексичні, граматичні та лексико-граматичні, які в свою чергу поділяються на певні види (Комиссаров В. Н. Теория перевода: лингвистические аспекты. — М.: Высшая Школа, 1990. — с. 102).

При перекладі тексту неодмінно треба пам'ятати про розбіжності в побудові речень української та німецької мов, про відмінності системної організації цих мов. Під час перекладу виникає необхідність текстової модифікації, яку важко передбачити в кожному окремому випадку. Йдеться про те, що нерідко загальний зміст і контекст потребують введення одних слів і випускання інших, часткової або повної перебудови всього речення відповідно до вимог граматичної норми мови, якою здійснюється переклад. Для досягнення адекватності, точності та якнайточнішого відтворення німецькомовного оригіналу засобами української мови при перекладі ми користуємося перекладацькими трансформаціями.

До граматичних трансформацій належать: дослівний переклад, об'єднання та членування речень та власне граматичні заміни (Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). — М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. — с.18).

Під **дослівним перекладом** розуміють відтворення конструкції оригіналу без будь-яких змін і без суттєвої зміни порядку слів у реченні, наприклад: *Jeder Bürger hat das Recht auf Leben, Arbeit und Erholung* / Кожен громадянин має право на життя, працю і відпочинок; *Die einzige Aufgabe der Bundesversammlung ist die Wahl des Bundespräsidenten* / Єдиним завданням федерального зібрання є вибір федерального президента.

Членування речень — розбиття одного великого, складного речення на два або більше менших для кращого розуміння, наприклад: *Die Gerichtsbarkeit der Bundesrepublik Deutschland, die durch einen lückenlosen Rechtsschutz und weitgehende Spezialisierung gekennzeichnet ist, besteht aus fünf Zweigen* / Юрисдикція Федеративної Республіки Німеччини характеризується бездоганним захистом прав і широкою спеціалізацією. Вона має п'ять гілок.

Власні **граматичні заміни** бувають чотирьох видів: заміни граматичної категорії, частини мови, члена речення та речення певного типу.

Заміна частин мови, наприклад: *die ehelichen und familiären Bindungen* — шлюб та сімейне життя; *haben die Aufgabe* — мають (повинні); *Rat und Hilfe gewahren* — допоможуть та порадять; *Schweigepflicht* — конфіденційні; *geschlechtlich verkehrt* — статеві стосунки; *mit Einschluss* — включно; *voll geschäftsunfähig* — повної недієздатності.

Серед лексико-граматичних трансформацій вирізняють **описовий переклад та компенсацію**.

Описовий переклад — це введення у текст, що перекладається, додаткової інформації з метою донести до читача те, що у оригіналі зрозуміло без будь-яких уточнень, наприклад: *Familien mit alleinerziehenden Müttern und Vätern* / неповні сім'ї, сім'ї в яких є лише батько або мати; *vollstreckbare Form* / форма, що підлягає виконанню.

Компенсація — прийом, за допомогою якого при перекладі компенсують елементи оригіналу, що не мають еквівалента у мові перекладу: йдеться про заміну безеквівалентних елементів оригіналу іншими, зрозумілими носієві мови перекладу (Комиссаров В. Н. Теория перевода: лингвистические аспекты. — М. : Высшая Школа, 1990. — с.185), наприклад: *die vor einer Eheschließung stehen* — ті, хто збираються одружитися; *erneut verheiratet* — перебуває у повторному шлюбі; *Jahresfrist* — термін в один рік; *die Frist beginnt mit dem Zeitpunkt ... zur Kenntnis gelangt sind* — термін починається з моменту дізнання...; *behinderte Kinder* — діти-інваліди; *gerichtlich* — у судовому порядку.

Досліджуючи зазначену проблему, ми прийшли до висновку, що передача німецьких термінів на українську мову вимагає знання тієї галузі, якої стосується переклад, розуміння змісту термінів німецькою мовою і знання термінології рідною мовою. А використання різних граматичних трансформацій є необхідним засобом досягнення адекватності перекладу і викликано специфічними рисами мови оригіналу та мови перекладу на морфологічному та синтаксичному рівнях.

БАРСКАЯ А. А.

Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
преподаватель кафедры германских и романских языков

FOREIGN LANGUAGE AUTONOMY LEARNING IN LAW STUDENTS' PROFESSIONAL EDUCATION

Over the last decade under the influence of the attempts to change the whole educational paradigm from teacher centered to learner centered, the concept of learner autonomy is often regarded as an essential part that will help to increase foreign language learning. Learner autonomy, as a new field